
KTF: Situace nás donutila přemýšlet o výuce vně vyjetých kolejí

Situace nás donutila přemýšlet o výuce vně vyjetých kolejí

Ani pandemie koronaviru výuku na Univerzitě Karlově zcela neochromila. Studenti a vyučující se však až na výjimky nemohli potkávat tváří v tvář, nýbrž se dívali do očí prostřednictvím displejů svých počítačů nebo mobilních zařízení. „Nezvyklá situace nám jasně ukázala, že prezenční výuka zcela nahradit nelze. Ale jsem ráda, že nás donutila zkusit si formy distanční výuky a přemýšlet o výuce vně vyjetých kolejích,“ říká pro iForum [Marie Opatrná](#), proděkanka pro rozvoj a vnější vztahy Katolické teologické fakulty (KTF UK).

„Jelikož přechod na distanční výuku byl vynucen okolnostmi, snažili jsme se ji zvládnout tak, jak to za dané situace nejlépe šlo. Výzvou určitě byla technická stránka přechodu na distanční vzdělávání, která konkrétně u nás nebyla prozatím moc využívána. Mladším pedagogům pak distanční výuka mohla dát i určitou reflexi vlastního mluveného projevu, protože nahraná přednáška neschová v projevu to, co přehlédnete během přímé výuky,“ myslí si Marie Opatrná.

„Ověřil jsem si, že výuka na dálku je možná a stála by patrně i za další rozvíjení. Nebylo by však od věci se zaměřit na vytvoření nějakého jednotného, promyšleného, jednoduchého a pro vyučující i pedagogy uživatelsky přívětivého systému pro případy dalších podobných výzev,“ přidal svůj názor [Jiří A. Čepelák](#) z katedry církevních dějin a literární historie. Během koronavirové krize svou výuku převedl do online prostoru pomocí pravidelných videokonferencí

v aplikaci Zoom a nástěnky v SISu, kam (jako obvykle) vyvěšoval doplňující podklady a materiály pro posluchače.

Ve spolupráci se studenty si výukové aplikace a online programy rychle osvojil i vyučující filosofie [David Svoboda](#). „Studenti si výuku nahrávali a byla k dispozici všem, kteří si třeba chtěli něco zopakovat nebo pustit znovu. Myslím, že jsme do budoucna v zásadě dobře připraveni. Hlavní nedostatek není na straně programů, ty jsou velmi dobré, ale ne všichni studenti mají (v době karantény) přístup k dostatečně kvalitní výpočetní technice,“ poukázal na fakt, že ne pro všechny byla výuka online dostupná.

„Ze současné situace vidím dvě základní poučení. Jakákoli forma distanční výuky, ať e-learning nebo jiný nástroj pro dálkovou komunikaci, jsou nástroje potřebné. A jsem ráda, že nás situace donutila si je zkusit a přemýšlet o výuce vně vyjetých kolejích. Zároveň však také jasně ukázala, že prezenční výuku zcela nahradit nemůže,“ navazuje na poznatky svých kolegů Marie Opatrná.

„Pedagogům chybí zpětná vazba od studentů, studentům přímý kontakt při výuce. Skutečnou diskuzi, plynulou a spontánní, na programech jako Teams prostě nevytvoříte. A ani virtuální návštěvy galerií nebo archivů Vám nenahradí tu osobní zkušenost vnímání uměleckého díla, které je přímo před Vámi, a o kterém můžete společně s přítomným pedagogem i dalšími studenty diskutovat,“ dodává.

Chyběl dialog a sledování potřeb studentů

Zlatoušlý – detail obrazu ženy s dítětem, jehož identifikace byla určena
přesrovnáním s původní Madonou na Ženu znásilněnou sv. Janem (Koepplin/Falk 1976 166, Nr. 486, 593–594)

Praktická cvičení jsou zkrátka nenahraditelná a nesdílitelná. „Během společně stráveného času vznikají situace a vynořují se otázky, které by jinak nevznikly, jde o předávání osobních zkušeností a vzájemné obohacování a inspiraci v tom, co vše studentům pedagog sdělí nad rámec daného učiva, co zdůrazní, co rozvede atd. Ten dialog a sledování potřeb studentů mi nesmírně chyběl,“ litovala Magdaléna Nespěšná Hamsíková, která vyučuje praktické předměty Proseminář dějin umění a Restaurování uměleckých děl.

„Často jsem předtím ve výuce dělala cvičení, kdy jsem záměrně vyvolala diskusi mezi studenty, kteří docházeli ke správným odpovědím na základě vlastní dedukce, ke které jsem je vedla velmi nenápadně, často mne sami překvapovali svými odpověďmi. Např. při datování uměleckých děl a stylovém zařazení. To vše nelze nahradit. Nyní si říkám, že distanční způsob výuky možná někdy sice využijí i v budoucnu (Zoom meeting např.), ale spíše jako platformu, která by nahradila třeba zdlouhavou emailovou korespondenci s jednotlivci,“ dodala.

Některé předměty KTF navíc v určitých fázích výuky vyžadují osobní přítomnost nejen studentů, jako je tomu v případě Pastorační rozhovory totiž probíhají s pacienty, personálem, či návštěvníky přímo v Nemocnici

Milosrdných sester sv. Karla Boromejského. „Bloková výuka byla naštěstí naplánována až na přelom června a července. A jelikož jsou již dovoleny stáže studentů v nemocnicích, tak výuka proběhne dle plánu,“ sdělil vyučující **Marek František Drábek**.

Prezenční formou proběhnou i státní zkoušky na fakultě. „Státní závěrečné zkoušky proběhnou prezenční formou za zvýšených hygienických opatření. Připravujeme se však po technické stránce i na situaci, že někteří pedagogové, kteří pobývají dlouhodobě v zahraničí, se možná nebudou moci osobně zúčastnit komisí,“ řekla proděkanka pro studium Petra Oulíková .